

Tan nát lòng sông Hố Ng

Tác Giả: Hoàng Văn Minh

Thứ Bảy, 16 Tháng 10 Năm 2010 10:07

Sông Hố Ng - dòng sông di sản, linh hồn của vùng đất Thuận Hoá – Phú Xuân... đã và đang bị biến thành mặt đất công trường khai thác cát sông chỉ ngày đêm trầm c s “bất lực” - đổ c hi u theo nhu u nghĩa - của c quan chức năng và chính quyền địa phương.

Sau một ngày cùng tôi “thăm sát” sông Hố Ng bằng đò ng b và thu, Tâm - một l khách Hà Nội nh ng “ch yêu văn hoá Huế” - đã có một ví von làm gi t thót ng i đ i đi n: Dòng sông này nh một cô gái đ p y u đ u i và mình đ y th ng tích do b “đám côn đ ” vai u th t b p “băm nát” t p th một cách không th ng ti c...

Lòng sông Hố Ng đầy đ c các xà lan khai thác cát trái phép. nh: H.V.M

Th ng ngư n sóng đ y

Xu t phát t chân c u Ch Dinh, tôi và Tâm b t đ u chuy n ng m bình minh trên sông Hố Ng trên một chiếc đò chuyên ch cát sông của ng i dân v n đò. L ng th ng qua ch Đông Ba, chui c u Tr ng Ti n, v t c u Phú Xuân, B ch H ...*“Không th có không gian nào yên bình và th m ng h n”* -

Tâm mi ng nói tay liên h i v i chiếc máy nh đ i m i. Nh ng s yên bình và th m ng không kéo dài đ c lâu. Thuy n v a “b c” qua kh i địa phương chùa Thiên M phía th ng ngư n, c Tâm và tôi đ u bàng hoàng không tin đ c nh ng gì đang di n ra tr c m t mình. C m t khúc sông dài m y cây s t đó lên đ n chân c u Tu n - v n là đ n hoang s và đ p nh t của sông Hố Ng - b ng “bi n” thành mặt đất công trường khai thác cát sông.

Các xà lan, thuy n máy đ c t p k t khai thác theo t ng c m. Cát, s i t nh ng chiếc “vòi r ng” phun lên t ng chùm nh pháo hoa. Ti ng máy n g m rú v ng xu ng m t n c, h t lên hai bên b , gây náo đ ng c m t khúc sông. *“Chuy n gì đang x y ra v i sông Hố Ng th này?”*

Tan nát lòng sông Hố Ng

Tác Giả: Hoàng Văn Minh

Thứ Bảy, 16 Tháng 10 Năm 2010 10:07

- Tâm hồ i. Tôi nhìn lòng bãi cũng không biết phải là sao cho cô hồ u.

“Ngày cũng như đêm, lúc mô đôn sông ni cũng ào, náo động như ri hồ t. Nếu như mấy năm trước, vì khai thác cát sỏi trên sông Hố Ng còn có chong mả c, có nãi, có ch, thì hai năm trước đây, người ta khai thác tràn lan, rầm rộ. Nếu cả mấy ri chong mả t vài năm nữa là lòng sông Hố Ng hồ t cát

” - bác Trai chồ đề nói giọng buồn buồn. Tâm thở dài:

“Như thế này thì còn chỉ là sông Hố Ng nữa. Nếu dẫu ở đây sông này có thuổng cung thớt nh trong truyên c, chong bãi thuổng cung cũng đã sụp do sụt lún và long vổng, long tống chong cũng sụp hỏng mà chong hồ t rồi”.

ở Sông Hố Ng - đôn t chùa Thiên M lên đôn c u Tu n - b bả nát bãi nh ng bãi t p k t và khai thác cát sỏi nh thế này. nh: H.V.M

Ngực nhiên là từ 10 năm trước, UBND tỉnh Thừa Thiên - Huế đã ban hành cấm khai thác và quy định khoảng cách đôn với các công trình c u c ng, di tích. Nhưng theo quan sát của chúng tôi, vì khai thác cát sỏi trên sông Hố Ng từ nhiều năm nay chong y u là dùng phong ti n c gi i. Không chong có vậy, người ta còn khai thác ngay trước mặt các di tích lịch sử như đã đôn, chong không hồ cách xa 100 hay 500m tính từ hai phía nhong yêu c u. Thậm chí, ngay sát chân c u Tu n thuổng đôn a ph n xã Hố Ng Th, t h n m t năm nay đã m c lên m t bãi khai thác và t p k t cát sỏi với quy mô r t l n, khai thác c ngày l n đêm.

“Không thế nào chong đôn thêm m t phút giây nào nữa” - Tâm... dùng dùng nãi nóng yêu c u chong thuy n quay l i đ m xu t phát dù theo lịch trình, chúng tôi phải lệnh dừng trên sông Hố Ng nguyên ngày và s ghé thăm r t nh u đ m nh chùa Thiên M, lăng Gia Long, đôn Hòn Chén...

Tan nát đôi b

Đồ chuổng l i với b n, hôm sau tôi l i r Tâm đi lên phía thong ngu n sông Hố Ng đợ thăm các đ m di tích như đã lên lịch, nhong s đi b ng xe máy. Tâm đôn g ý, nhong không may cho tôi là cũng như hôm trước, sau m t khoảng ng n ng i đ c hít thở không khí trong lành, v a đ t chân vào tuy n QL49 đ c b sông nãi thành phố với đ ng tránh là l p t c Tâm ôm ngực ho

sợ c sợ a vì đố ng b i m t mù nh khối r m - xu t phát t nh ng chi c xe ben ch cát s n ng c xuôi c đêm l n ngày. Tôi i không tin vào m t mình, b i h i cu i năm ngoái, đây v n còn là con đố ng “trong v t” và lảng e, nh ng sau g n m t năm tr i, nó i tr thành lò b i và bên đ i thì than ôi, đâu đâu cũng l m ch m “ gà”, th m chí là “ voi”.

Lòng sông Hố Ng đ n t chùa Thiên M lên c u Tu n - dày đ c các sà lan và thuy n khai thác cát s n trái phép. nh: H.V.M

Nh ng đó m i ch là con đố ng, còn đ c phía hai bên b sông Hố ng còn kinh kh ng h n. Đ c b sông - đ n t khu v c c u B ch H đ n c u Tu n - chúng tôi đ m đ c t t th y...19 đ m và bãi khai thác, thu gom, t p k t và cung ng cát s n, trong đó có 8 đ m khai thác cát s n có quy mô t nh đ n l n, ho t đ ng su t ngày đêm; 11 bãi cát s n th ng xuyên th c hi n vi c thu gom, t p k t, cung ng cát, s n cho khách hàng; cùng g n 100 chi c tàu thuy n đ lo i tham gia tr c ti p vào vi c hút và v n chuy n cát s n. Trong s này, nhi u bãi t p k t, khai thác n m ngay trong khu v c khoanh vùng b o v di tích nh : Bãi t p k t cát s n khu v c B n Than (tr c m t đ n Hu Nam); khu v c g n c u Lâm Nghi p thu c khu v c II khoanh vùng b o v lăng Cao Hoàng; bãi t p k t cát s n trong khu v c I thu c khu v c b o v di tích Văn Mi u, Võ Mi u...

h u h t các đ m t p k t, khai thác, nh ng ng i khai thác cát đã cho c m tr c ti p ng hút cát xu ng mép sông, dùng b m thu l c rút cát ngay c nh b . Thêm n a, ph n l n các thuy n khai thác cát có công su t l n, i khai thác không có quy ho ch nên c đ m nào thu n ti n là ti n hành t n thu, đ n đ n đ c b sông, r t nhi u đ m b “băm nát” thành t ng h sâu nh v a b th bom. Ông Nguy n Văn Xuân - m t ng i dân s ng đ c b sông Hố ng - đ n qua xã Thu B ng - nh m tính: “M i ngày có t 30-40 chi c đ khai thác cát s n b ng th công và ph ng ti n thô s , s c ch a kho ng 10m3/đ. M i đ làm 3 chuy n m t ngày, v chi m t ngày đêm có đ n 1.200m3 cát b l y đi. Đó là ch a k 4 tàu cu c l y s i và 5 - 6 chi c tàu l n hút cát. M i tàu bình bình 100-120m3/ngày. V chi trung bình m i ngày đêm, sông Hố ng b rút ru t b i t c các lo i ph ng ti n kho ng h n 2.000m3 cát và s i”.

H u qu c a con s trên là nhi u đ n b sông b s t l tr m tr ng, tuy n qu c l 49 ven sông Hố ng b s t tà luy âm ăn sâu sát chân đố ng. Đ n t c u Tu n đ n thôn Trung Th ng c a xã Thu B ng đang trong tình tr ng s t l nghiêm tr ng, có n i xói sâu vào b t 5-7m. Hàng trăm nhà c a c a ng i dân hai xã Thu B ng (th xã Hố ng Thu) và Thu Bi u (thành ph

Tan nát lòng sông Hố Ng

Tác Giả: Hoàng Văn Minh

Thứ Bảy, 16 Tháng 10 Năm 2010 10:07

Hu), Hố Ng Th (huy n Hố Ng Trà) cùng nhi u di tích l ch s ven sông đã s t l và có nguy c b s t l. “Nhi u năm qua, đã có không bi t bao nhiêu nhà c a, đ t đại b sông Hố Ng “nu t” ch ng.

B sông Hố Ng - đo n qua xã Thu B ng - b s t l nghiêm tr ng do n khai thác cát s n. nh: H.V.M

Chính quy n đã đ u t không bi t bao nhiêu ti n c a đ xây kè gi sông, nh ng ngay c đo n kè đi qua thôn D ng Ph m c a xã Thu B ng - n i có 3 ngôi nhà b sông nu t năm 2006, m i xây t năm 2007 - đ n nay cũng không ch u n i đã b xói l ph n móng” - ông Nguy n Văn Xuân nói. “Mà n n khai thác cát s n tràn lan trên sông Hố Ng bao nhiêu năm nay không ch làm kh hàng trăm, hàng ngàn h dân s ng hai bên b , mà còn làm kh lây c nh ng ng i s ng b ng ngh đánh b t d i n c. M y năm nay, dân s ng b ng ngh đánh b t khúc sông này là b n tôi b ng nhi u l m, vì n c sông ô nhi m c ng v i ti ng n nên cá tôm đi h t” - ông Xuân ti p.

Ông Xuân làm tôi nh đ n l i bác Trai ch đồ đã ch tôi và Tâm đi “ng m bình minh” ngày tr c. Bác nói đ i ý, mai m t, c nh nh ng ng i dân v n chài tung l i trên khúc sông này ch c ch còn có trong l h i “Huy n tho i sông Hố Ng” m i đ p festival Hu thoi, ch b a ni cá tôm mô n a mà quăng l i, giăng câu...

Trong nh ng ngày tôi và Tâm b “cu n” vào câu chuy n này, tình c chúng tôi g p TS H Ng c Phú - nguyên Giám đ c Ban qu n lý đ án sông Hố Ng t i Hu . Dù đã v h u và đang s ng t i TP.H Chí Minh, nh ng s quan tâm c a ông đ i v i con sông này th m chí còn nhi u h n c lúc còn t i v . Ông nói: “Khai thác cát s n là chuy n mà h ng ngày ai cũng th y. Còn có nh ng nguy c khác đã và đang tàn phá sông Hố Ng t nhi u năm nay mà chúng ta ch a th y, ho c c tình không nhìn th y nh n c sông ô nhi m, dòng ch y và h sinh - th c v t b n đ i do thu đ n đ u ngu n; là c nh quan đôi b b i n đ ng do hàng ch c c quan nhà n c, quán ăn, nhà hàng, khách s n, nhà dân... thay nhau xây kè l n chi m b sông...”.

Tan nát lòng sông Hoàng

Tên: Hoàng Văn Minh
Thầy, 16 Tháng 10 Năm 2010 10:07
